



สวทช.
NSTDA

วิสาหกิจชุมชนปันบุญ แบ่งปันเพื่อสุขภาพที่ดี

การบริโภคอาหารปนเปื้อนสารเคมีและการทำนาที่ใช้สารเคมี คือสาเหตุปัญหาสุขภาพของชุมชนที่เป็นจุดเปลี่ยนสู่การทำ “เกษตรอินทรีย์” โดยมีคุณสุจารี ธนสิริธนากร ประธานวิสาหกิจชุมชนปันบุญ นำชาวบ้านเดินบนเส้นทางใหม่นี้ ด้วยเชื่อมั่นว่าคือทางออกของปัญหา



“เริ่มแรกเลยเราทำนาอินทรีย์ซึ่งทำยาก คนเฒ่าคนแก่หลายคนก็ท้อ ได้แต่บอกว่าให้ทำต่อ อดทน ทำนาอินทรีย์มันยาก แต่เราได้บุญ ทำผักอินทรีย์ ผักที่ไม่มียา มันก็ได้บุญ” คือที่มาของชื่อ “สวนปันบุญ” แหล่งผลิตข้าวและผักอินทรีย์ที่คนปลูกเชื่อมั่นว่าคือสิ่งดีๆ ที่อยากแบ่งปัน นับแต่ก่อตั้งกลุ่ม “วิสาหกิจชุมชนปันบุญ” เมื่อปลายปี 2555 จนกลายเป็น “ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ปันบุญ” ที่ผลิตทั้งข้าวและผักได้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) ตั้งแต่ปี 2558 และจดทะเบียนเป็น “สหกรณ์การเกษตรปันบุญ จำกัด” ในปี 2561 เพื่อรวบรวมผลผลิตผักส่งให้โรงพยาบาลกาฬสินธุ์และท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต และเป็นตัวกลางหาแหล่งเงินทุนให้สมาชิก

สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) ร่วมดำเนินงานกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปันบุญเมื่อปี 2561 ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายจากวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์โนนกลาง จ.อุบลราชธานี โดยทำงานร่วมกับกรมวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ (ศวพ.กาฬสินธุ์) มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ราชบุรี และบริษัท กลุ่มเซ็นทรัล จำกัด เติมเต็มความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การผลิตพืชผักอินทรีย์ของกลุ่มฯ ไม่ว่าจะเป็น การเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การเพาะกล้า การผลิตปุ๋ยหมักไม่พลิกกลับกอง ปุ๋ยไล่เดือนดิน สารชีวภัณฑ์ การวินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช การเลี้ยงผึ้งและชันโรง การปลูกมะเขือเทศอินทรีย์ในโรงเรือน ระบบน้ำและโรงเรือนปลูกพืช รวมถึงการวางแผนการผลิตและการตลาด



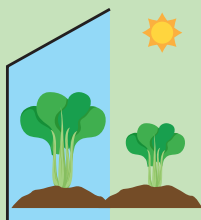
โรงเรือนปลูกพืช เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มฯ สามารถปลูกพืชผักได้ตลอดทั้งปี และเมื่อผสมผสานกับความรู้การปลูกพืชที่ถูกต้อง ทำให้ปลูกผักได้ 10 รอบ/ปี เฉลี่ยรอบละ 40 วัน (รวมเวลาพักแปลงประมาณ 7 วัน) มีรายได้เฉลี่ย 15,000 บาท/รอบ/หลัง หรือ 120,000 บาท/ปี/หลัง* จากเดิมปลูกได้ 2-3 รอบ/ปี มีรายได้เฉลี่ย 35,000 บาท/ปี/ครัวเรือน ชนิดพืชผักที่ปลูกในระบบโรงเรือน เช่น ผักตระกูลสลัด กวางตุ้ง คะน้า ผักกาดขาว ช่องเต๋นน้อย

*ตัวเลขเฉลี่ยจากชนิดพืชและขนาดพื้นที่ปลูก



ปลูกในโรงเรือน

ต้นใหญ่
น้ำหนักเฉลี่ย
350 กรัม/ต้น
อายุเก็บเกี่ยว
25-30 วัน



ผักกวางตุ้ง

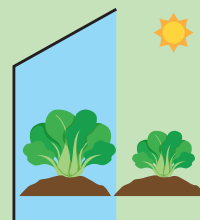
ปลูกนอกโรงเรือน

น้ำหนักเฉลี่ย
200 กรัม/ต้น
อายุเก็บเกี่ยว
40-45 วัน



ปลูกในโรงเรือน

ต้นใหญ่
น้ำหนักเฉลี่ย
6-7 ต้น/กก.
อายุเก็บเกี่ยว
25-30 วัน



ผักช่องเต๋นน้อย

ปลูกนอกโรงเรือน

น้ำหนักเฉลี่ย
8-10 ต้น/กก.
อายุเก็บเกี่ยว
40 วัน



นอกจาก “โรงเรือนพลาสติกเพื่อการผลิตพืชผักคุณภาพของ สวทช.” แล้ว สมาชิกกลุ่มฯ ได้สร้างโรงเรือนปลูกพืชของตนเองโดยปรับประยุกต์ตามงบประมาณและบริบทพื้นที่ โดยกลุ่มฯ มีโรงเรือนทั้งหมด 64 โรงเรือน



โรงเรือนพลาสติกเพื่อการผลิตพืชผักคุณภาพของ สวทช. หลังคา 2 ชั้น
ขนาด 6x24x4.8 เมตร ต้นทุน 100,000 บาท/หลัง จำนวน 2 โรงเรือน



โรงเรือนอัจฉริยะของ สวทช.
ขนาด 6x20x5.6 เมตร จำนวน 1 โรงเรือน



โรงเรือนหลังคาทรงจั่ว
ขนาด 6x24x3.8 เมตร ต้นทุน 60,000 บาท/หลัง จำนวน 1 โรงเรือน



โรงเรือนหลังคาโค้ง 2 ชั้น
ขนาด 6x18x4.8 เมตร ต้นทุน 45,000 บาท/หลัง จำนวน 2 โรงเรือน



โรงเรือนหลังคาโค้ง ทรง ก โค้ง
ต้นทุน 30,000-75,000 บาท (ขึ้นอยู่กับขนาด) จำนวน 44 โรงเรือน



โรงเรือนหลังคาจั่ว ทรง ก โค้ง
ต้นทุน 15,000-35,000 บาท (ขึ้นอยู่กับขนาด) จำนวน 4 โรงเรือน



โรงเรือนหลังคาโค้ง
ต้นทุน 7,500-15,000 บาท (ขึ้นอยู่กับขนาด) จำนวน 10 โรงเรือน

ปัจจุบันกลุ่มฯ มีสมาชิก 58 คน ผลิตผักจำหน่ายผักที่หน้าสวนปันบุญ โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ แม็คโคร (กาฬสินธุ์) ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต (ขอนแก่น) ร้านอาหารในพื้นที่ และ ตลาดออนไลน์ (Line @Punboon Organic Facebook: สวนปันบุญ เกษตรอินทรีย์วิถีชุมชน)

นอกจากนี้ ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ปันบุญ ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเปิดอบรมเชิงปฏิบัติการการปลูกผักอินทรีย์วิถีปันบุญให้กับผู้สนใจ



(ข้อมูล ณ ตุลาคม 2564)

ติดต่อ

วิสาหกิจชุมชนปันบุญ
98 หมู่ 2 ต.ฆ้องชัยพัฒนา
อ.ฆ้องชัย จ.กาฬสินธุ์ 46130
โทรศัพท์ 092 5635946

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 1704 (เลอทิชา)
อีเมล agritec@nstda.or.th | www.nstda.or.th/agritec